

Vlaanderen
is omgeving

Beroepen van reguliere stedenbouwkundige vergunningen bij de deputatie

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

omgevingvlaanderen.be

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever:

Departement Omgeving
Vlaams Planbureau voor Omgeving
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel
vpo.omgeving@vlaanderen.be
www.omgevingvlaanderen.be

Bronverwijzing: Vlaams Planbureau voor Omgeving (2017) Beroepen van reguliere stedenbouwkundige vergunningen bij de deputatie.

Inhoud

Managementsamenvatting	5
Inleiding	7
Definities en juridische achtergrond	7
Methodiek en databronnen	9
Analyse van de beroepen bij een stedenbouwkundige vergunning.....	10
Overzicht van de beslissingen door de deputatie	10
Analyse van het rechtsgevolg van de beroepsbeslissingen.....	12
Analyse van de verzoekende partijen.....	13
Termijnen van beroep	16
Bijlagen	18
Bronnen	20

Managementsamenvatting

In dit rapport wordt een overzicht gegeven van de beroepen bij de deputatie voor de reguliere stedenbouwkundige vergunningen over de **periode 2010-2016** op basis van het vergunningenregister.

De term '**stedenbouwkundige vergunning**' is een juridische term vastgelegd in de wetgeving. Het vergunningsregisters voorziet drie mogelijke codes om de beslissing van een stedenbouwkundige vergunning in te vullen: vergunning, weigering, en stilzwijgende weigering.

In die periode werden ongeveer **485.700 aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen** reguliere procedure ingediend. Zo'n **91,8% werd vergund**. In ongeveer 91,8% van de gevallen werden die aanvragen vergund en **7,8% geweigerd**. In 0,2% van de gevallen is de beslissing niet ingevuld en in even veel gevallen ging het om een stilzwijgende weigering. Bij de verdere bespreking worden de stilzwijgende weigeringen toegevoegd aan de weigering.

In **3,5% van de gevallen wordt beroep aangetekend** tegen een beslissing tot stedenbouwkundige vergunning. Het aantal beroepen neemt gestaag af in bijna dezelfde verhouding als het aantal stedenbouwkundige aanvragen. Kwantitatief krijgen de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen de meeste beroepen. Het zijn ook de provincies waar het college van burgemeester en schepenen de meeste aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning moeten verwerken. Procentueel is de kans in West-Vlaanderen het kleinst dat men in beroep gaat.

Ingeval een vergunning wordt verleend door het college van burgemeester en schepenen is de kans tamelijk laag op een beroep (ca. 1,5%). Er is 58,9% kans dat de deputatie beslist tot vergunning. Indien rekening wordt gehouden met de onontvankelijkheid van de aanvraag van een beroep, kan gesteld worden dat een initiële vergunning ongeveer 68,6% kans maakt dat de vergunning blijft behouden. In Antwerpen en Oost-Vlaanderen is de kans het kleinst dat verleende vergunning in beroep in een weigering wordt omgezet. In de 3 andere provincies is dit aanmerkelijk hoger.

Een weigering door het college van burgemeester en schepenen komt maar in 8,7% van de gevallen voor. Niettemin vormt deze het grootste pakket van de beroepen. In ongeveer 26% van de gevallen wordt hiertegen beroep aangetekend. In 45,4% van de gevallen leidt dit tot een vergunning. In Antwerpen en Oost-Vlaanderen is er meer dan 50% kans dat een weigering in beroep een vergunning wordt. In Limburg en West-Vlaanderen is dit slechts ongeveer resp. 39% en 36%.

Bijna de helft van de beroepsbeslissingen worden ingesteld door de aanvrager, met een gemiddelde van 1.200 per jaar. We stellen vast dat dit aantal wel afneemt en tussen 2010 en 2016 ongeveer gehalveerd is. Waarschijnlijk ligt dit aan de daling van het aantal aanvragen en van het aantal weigeringen. In ca. 88 % van de gevallen dat een aanvrager in beroep ging, was dit tegen een weigering. In ca. 12% van de gevallen betrof dit een beroep tegen een vergunning. Bij een initiële vergunning maakt de aanvrager ongeveer 12,6% kans dat dit als nog op een weigering uitdraait. Ingeval van een initiële weigering is de kans 46,6% dat de deputatie een vergunning verleend. In de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen is de kans dat de deputatie tot een vergunning komt veel hoger dan in de andere provincies als de aanvrager in beroep gaat.

Volgens de gegevens van het vergunningenregister moet in minstens 15% van de gevallen de deputatie een beslissing nemen vanwege derden die in beroep gaan. Dit komt ongeveer overeen met een gemiddelde van 250 beslissingen per jaar. In Vlaanderen maakt een beroep van een derde tegen een vergunning bijna 24% kans op een weigering. In de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen is de kans op een weigering in beroep het kleinst.

De beroepen ingediend door het departement kunnen in twee perioden worden ingedeeld. In de periode voor 2012 werd de beslissing decentraal genomen en vanaf 2012 door de leidend ambtenaar van het departement. In 2012 werden 12 beroepen ingediend. Wat meer dan 10 maal minder was als voordien. In 2016 was het aantal beroepen toegenomen tot 40. In de periode 2012-2016 werd 2/3 van de beroepen door het departement ingewilligd, wat in 47% van de gevallen tot een weigering leidde. Het aantal beroepen door het departement is vrij laag ten aanzien van het aantal derden en aanvragers, maar bij beroep tegen een vergunning is de kans op een weigering relatief groot.

De maximale duur van een beroep is wettelijk vastgelegd op 75 dagen. In een aantal gevallen kan deze verlengd worden tot 105 dagen. Ingeval van onontvankelijkheid zijn na 56 dagen de meeste beslissingen genomen. In geval van weigering of vergunning heeft de deputatie meer tijd nodig. De grafieken vertonen

twee pieken. Een eerste op 75 dagen (wanneer de eerste termijn verloopt) en een tweede op 105 dagen (ingeval van verlenging van die termijn). Er zijn provinciale verschillen. In Antwerpen worden de meeste beslissingen voor de 75ste dag genomen. . In Limburg en Oost-Vlaanderen wordt de beslissing meestal na 75 dagen genomen. In West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant is de termijn van 75 dagen eerder een uitzondering.

Inleiding

De laatste tiental jaar is er heel wat veranderd in het stedenbouwkundige vergunningenbeleid.

Eerzijds was er het ontvoogdingsproces met een volledige vrijstelling van het bindend advies door het departement tot gevolg. Hierdoor konden steden en gemeenten een autonoom beleid voeren met eigen klemtonen en visies. In de lijn werd de wetgeving ook voor de niet ontvoogde steden en gemeenten aangepast, waarbij er meer vrijstellingen kwamen van het bindend advies aan het departement.

Anderzijds werd in 2009 de beroepsprocedure grondig aangepast. Voordien kon enkel de aanvrager beroep aantekenen bij de deputatie. Sinds 2009 moeten ook derden en de overheid voor hun beroepen bij de provinciale deputaties. Doordat een grotere groep van mensen in beroep kan gaan en mede door het monopolie als beroepsinstantie voor stedenbouwkundige dossiers, kan de deputatie dus ook mee wegen op het gemeentelijk beleid.

Met dit rapport wordt een analyse gemaakt van de trends in de beroepen.

Hieronder volgen de belangrijkste vragen waarop antwoord wordt gegeven:

- Hoeveel beroepen worden ingesteld tegen reguliere stedenbouwkundige vergunningen en daalt of stijgt dit aantal ?
- Leidt dit beroep tot een wijziging van de initiële beslissing ?
- Wie gaat in beroep tegen een stedenbouwkundige vergunning ?
- Wat zijn de gemiddelde doorlooptijden van deze beroepsdossiers ?

Definities en juridische achtergrond

Een beroep indienen tegen een stedenbouwkundige vergunning bij de deputatie is een administratief beroep. In de hierna volgende tekst wordt een overzicht gegeven van dit begrip. Vervolgens komt de juridische begrippen en bepalingen aan bod zoals beschreven in de wetgeving.

Het begrip administratief beroep¹

Een beroep tegen een stedenbouwkundige vergunning is een administratief beroep. Het administratief beroep is een beroep dat wordt ingesteld bij een orgaan van het actief bestuur en dat ertoe strekt om een beslissing van dat orgaan zelf of van een hiërarchisch ondergeschikt orgaan, van een onder toezicht staand orgaan of van een andere administratieve overheid, te doen intrekken, te vernietigen, te wijzigen of dat, indien geen dergelijke beslissing werd genomen.

Essentieel voor een administratief beroep is dat het wordt ingesteld bij een orgaan van het actief bestuur dat geen rechtsprekende functie uitoefent. De door dat orgaan genomen beslissing is derhalve een administratieve en niet een juridictionele beslissing.

Wanneer de burger van oordeel is dat een beslissing van een administratieve overheid hem enigerlei nadeel berokkent, bestaat de eerste en meest voor de hand liggende reactie erin dat hij zich tot een bestuur richt om ter zake voldoening te eisen.

Het administratief beroep heeft een beleids geschil tot voorwerp, d.i. een geschil waarvan de oplossing niet of niet uitsluitend aan de hand van het recht kan worden gegeven. De beoordelingsbevoegdheid van het orgaan van het actief bestuur beschikt dus over de vrijheid om te oordelen welke beslissing in de gegeven omstandigheden als het meest gepast voorkomt om het beoogde doel van het algemeen belang te bereiken.

Definities en juridische verankering in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening legt de definities en procedures vast. In de hierna volgende tekst wordt een beknopt overzicht gegeven van de terminologie, die van belang is bij de interpretatie van de cijfergegevens.

Voor 2009 was het indienen van een beroep afhankelijk van het type van beroepsindiener. Het departement diende beroep in bij de minister. Derden waren verplicht naar de Raad van State te stappen. Aanvragers konden terecht bij de deputatie. Sinds 2009 werd de wetgeving hierop ingrijpend gewijzigd en werd de rol van

¹ A. Mast, D. Dujardin, M. Van Damme, J. Vande Lanotte, *Overzicht van het Belgisch administratief recht*, 16^e editie 2002 – pag. 742-743

een bevoogdende overheid sterk teruggeschroefd. Vanaf dat moment kwam elk beroep bij de deputatie terecht.

Voor de analyse bekijken we de administratieve beroepsprocedure van de beslissingen genomen tussen 2010 en 2016, wanneer de procedure voor de vergunningen en de hieruit volgende beroepen zijn vastgelegd in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). De beroepen die aanhangig worden gemaakt bij de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen worden niet geanalyseerd. Op 23/02/2017 trad de omgevingsvergunning in werking die de vergunningsprocedure en de beroepsprocedures ingrijpend wijzigde (voetnoot : de VCRO is wel nog van toepassing voor steden en gemeenten die uitstel gevraagd hebben op de toepassing van de omgevingsvergunning.).

Een **stedenbouwkundige vergunning** is een vergunning die vereist is om toestemming te verkrijgen om de functie en/of de fysieke toestand van een onroerend goed (begroeiingen, constructies, grond) tijdelijk of permanent te wijzigen. De volledige definitie voor de stedenbouwkundige vergunning is vermeld in artikel 4.2.1 van de VCRO.

De vergunningen waarin hier verder sprake is, behoren tot de **reguliere procedure**. Dit is de procedure voor handelingen (stedenbouwkundige vergunningen en verkavelingen) die niet onder het algemeen belang vallen of voor aanvragen niet afkomstig van publiekrechtelijke rechtspersonen. Een vergunning wordt binnen de reguliere procedure afgeleverd door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar de aanvraag van de vergunning gelegen is.

Wanneer we in dit rapport spreken over een stedenbouwkundige vergunning, slaat dit dus op de beslissing die afgeleverd worden door het college van burgemeester en schepenen in de reguliere procedure. Ingeval van een positieve beslissing hebben we het over een vergunning, ingeval van een negatieve beslissing over een weigering. Een stilzwijgende weigering is een aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning, die niet tijdig werd beslist door het college van burgemeester en schepenen .

Volgens art. 4.7.21. § 1. van de codex kan men tegen de uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissing van het college van burgemeester en schepenen omtrent de vergunningsaanvraag een georganiseerd administratief beroep instellen bij de deputatie van de provincie waarin de gemeente is gelegen.

In § 2. worden de mogelijke **beroepsindienders** beschreven:

- 1° de aanvrager van de vergunning;
- 2° elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden beslissing;
- 3° procesbekwame verenigingen die optreden namens een groep wiens collectieve belangen door de bestreden beslissing zijn bedreigd of geschaad, voor zover zij beschikken over een duurzame en effectieve werking overeenkomstig de statuten;
- 4° de leidend ambtenaar van het departement of bij afwezigheid diens gemachtigde, behalve in de gevallen, vermeld in artikel 4.7.19, § 1, derde lid;
- 5° de leidend ambtenaar of bij afwezigheid diens gemachtigde van het departement of agentschap waartoe de adviserende instantie behoort, aangewezen krachtens artikel 4.7.16, § 1, eerste lid, op voorwaarde dat de instantie tijdig advies heeft verstrekt of ten onrechte niet om advies werd verzocht.

In § 4 staat verder dat het **beroepschrift** op straffe van onontvankelijkheid per beveiligde zending wordt ingediend bij de deputatie.

De **vervaltermijn** is vastgelegd in artikel 4.7.23. en stelt dat de deputatie binnen een termijn van **75 dagen** een beslissing neemt, die ingaat de dag na deze van de betekening van het beroep. Deze vervaltermijn wordt verlengd tot **105 dagen** ingeval er nog bijkomend een openbaar onderzoek wordt georganiseerd of indien toepassing wordt gemaakt van een mondeling of schriftelijk hoorrecht door de betrokken partijen. Indien geen beslissing wordt genomen binnen de toepasselijke vervaltermijn, wordt het beroep geacht afgewezen te zijn.

Binnen de tien dagen wordt een afschrift van de **uitdrukkelijke beslissing** of een kennisgeving van de **stilzwijgende beslissing** verstuurd.

Wanneer we in dit rapport spreken over een **beroepschrift**, slaat dit op het beroep dat werd ingediend en wanneer we spreken over een **beroepsbeslissing** slaat dit op de beslissing van de deputatie.

Methodiek en databronnen

Hierna wordt een beschrijving gegeven van de gebruikte databronnen en de onderzoeksperiode waarop het onderzoek is gebaseerd.

Vergunningenregister en gebruik eigen databron

Sinds 1999 is er een wetgeving van kracht die alle Vlaamse gemeenten verplicht om een gemeentelijk vergunningenregister op te stellen. Dit is een register waarin voor het grondgebied van de gemeente perceelsgebonden informatie is opgenomen met betrekking tot de ruimtelijke ordening, m.a.w. alle vergunningsaanvragen, afgeleverde vergunningen, weigeringen, beroepen en meldingen opgenomen zijn voor alle vergunningsplichtige werken en handelingen. Het register bevat data die terug gaan tot 1962, wanneer voor het eerst een stedenbouwwet van kracht werd in het toenmalige federale België.

Momenteel hebben 288 van de 308 gemeenten een goedgekeurd vergunningenregister en 20 gemeenten hebben een ontwerp-vergunningenregister. Dit resulteert in een databank met ongeveer 4,5 miljoen aanvragen voor vergunningsplichtige werken en handelingen. Een gemeente met een goedgekeurd register maakt twee keer per jaar de update aan het departement over. De technische richtlijnen bepalen de structuur en invulling van het vergunningenregister zodat er een uniformiteit is over gans Vlaanderen.

Gezien het gaat over reguliere aanvragen, werd gebruikte gemaakt van de data uit ASTVER, ASTVER2009, ASTVER2014, ASTVEROS. Voor werden er geen beroepen terug gevonden. De weigeringen en stilzwijgende weigeringen van het van burgemeester en schepenen werden samengevoegd omdat ze voor de aanvrager weinig verschillend zijn.

Voor de 'eigen' beroepen, m.a.w. deze afkomstig van het departement, wordt de eigen database gebruikt. De database dekt gans het grondgebied Vlaanderen en het feit dat het om brongegevens gaat, verkleint de kans op foute gegevens. Sinds 2012 beslist de leidend ambtenaar over de beroepen. Gezien het grondig verschil voordien, wordt hier enkel rekening houden met de periode 2012-2016.

Type dossiers

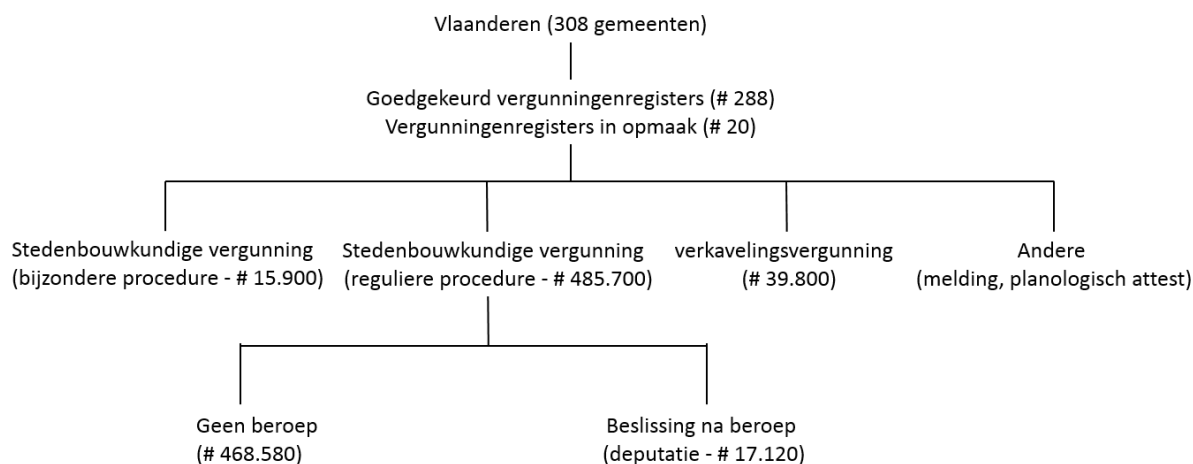
Het onderzoek is toegespitst op de beroepen van de stedenbouwkundige vergunningen bij de deputatie. Deze dossiers vallen onder de reguliere procedure en vallen in eerste aanleg onder de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen. Deze titel wordt hierna afgekort tot CBS.

Periode van onderzoek

Zoals eerder beschreven is sinds september 2009 de wetgeving gewijzigd waardoor de deputatie verantwoordelijk werd voor de beroepen tegen de stedenbouwkundige vergunningen na de beslissing door het CBS. Het jaartal 2010 is het eerste volledig jaar waarin de gewijzigde wetgeving van toepassing is. Voor de analyse wordt dus gebruik gemaakt van data vanaf 2010 uit de vergunningenregisters (toestand 31/12/2016; data binnengekregen tegen 05/09/2017), met uitzondering van de beroepen door het departement vanaf 2012. Inzake het vergunningenregister kunnen updates van de gegevens voor het jaar 2016 lager liggen omdat nog niet alle gegevens ontvangen werden. Hoogstwaarschijnlijk zijn deze data dus niet helemaal volledig, maar een meer volledige databron is momenteel niet voorhanden.

Termijnen van beroepen

De meeste aanvragen worden geregistreerd gedurende de werkdagen. Bij een visualisatie van de grafiek per dag zijn er telkens 5 dagen met veel beslissingen, gevolgd door 2 dagen met amper beslissingen. Dit is logisch omdat er in het weekend niet wordt gewerkt. Daarom wordt voor de visualisatie van de periode dat de deputatie nodig heeft om tot een beslissing te komen intervallen gebruikt van 7 dagen om de aantallen te tellen. Een deel van de gegevens werd niet verwerkt (16,7%). Dit betrof dossiers met een negatieve termijn (er werd volgens die gegevens vroeger een beslissing genomen dan beroep werd ingediend), 0 dagen, meer dan 105 dagen. Er werden een aantal dossiers met meer dan 105 dagen gecontroleerd. Allen bleken het om foute invoeringen in het vergunningenregister.

Figuur 1: globaal overzicht van het vergunningenregisters en de stedenbouwkundige vergunningen

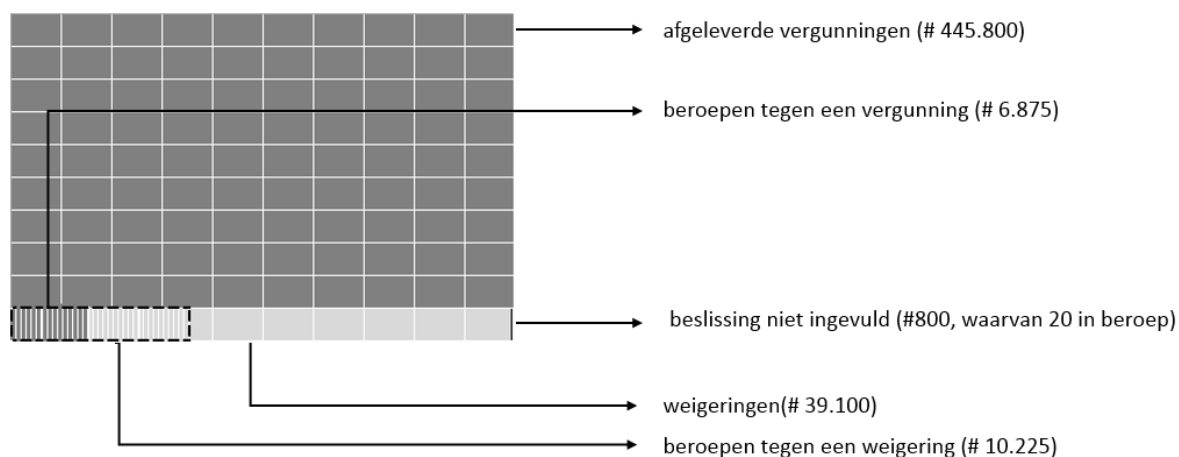
Analyse van de beroepen bij een stedenbouwkundige vergunning.

In volgende paragrafen wordt eerst een globaal overzicht gegeven van de beslissingen van de deputatie bij beroepschriften tegen een stedenbouwkundige vergunning. Daarna wordt een analyse gemaakt van de beroepen in het algemeen daarna initieel de vergunningen afgegeven door het CBS en gevolgd door initiële weigeringen. Tenslotte is er een overzicht van de beroepsindiener en de duur tot beroepsbeslissing.

Overzicht van de beslissingen door de deputatie

In de periode 2010-2016 werd voor 485.700 aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning ingediend waarover het CBS moest nemen. In ongeveer 91,8% van de gevallen werden die aanvragen vergund en 7,8% geweigerd. In 0,2% van de gevallen is de beslissing niet ingevuld en in even veel gevallen ging het om een stilzwijgende weigering.

Tegelijk werden in die periode 17.120 beroepsbeslissingen genomen. We kunnen met andere woorden stellen dat **tegen 3,5% van de stedenbouwkundige vergunningen een beroep is ingesteld** en dat hierover een beslissing is genomen. Ca. 6.875 beroepen werden ingesteld tegen een afgeleverde vergunning. Tegen een weigering en stilzwijgende weigering werden samen 10.225 beroepen ingediend. Hoewel slechts 8% van de stedenbouwkundige vergunningen -afgeleverd door het CBS- een weigeringsbeslissing is, wordt wel tegen iets meer dan een kwart van die weigeringen een beroep ingesteld bij de deputatie.

Figuur 2 : Overzicht van beslissingen bij CBS en het aandeel van de beroep die naar de deputatie gaan.

Gemiddeld neemt de deputatie jaarlijks 2.450 beslissingen inzake een beroep tegen een stedenbouwkundige vergunning. Onderstaande tabellen geven een overzicht van de stedenbouwkundige vergunningen, de verleende vergunningen en de wegeringen. Gezien er ook nog onontvankelijk en niet ingevulde voorkomen is het totaal groter dan de som van de verleende vergunningen en wegeringen.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
#sted. vergunningen	84.300	69.700	68.600	69.300	69.100	67.500	57.200
# beroepsbeslissingen	3.220	2.740	2.460	2.360	2.320	2.200	1.820
%	3,8%	3,9%	3,6%	3,4%	3,4%	3,3%	3,2%

Tabel 1: beslissingen bij de deputatie (aantallen in honderdtal) en verhouding beslissingen deputatie tegenover die van het CBS voor de stedenbouwkundige vergunningen.

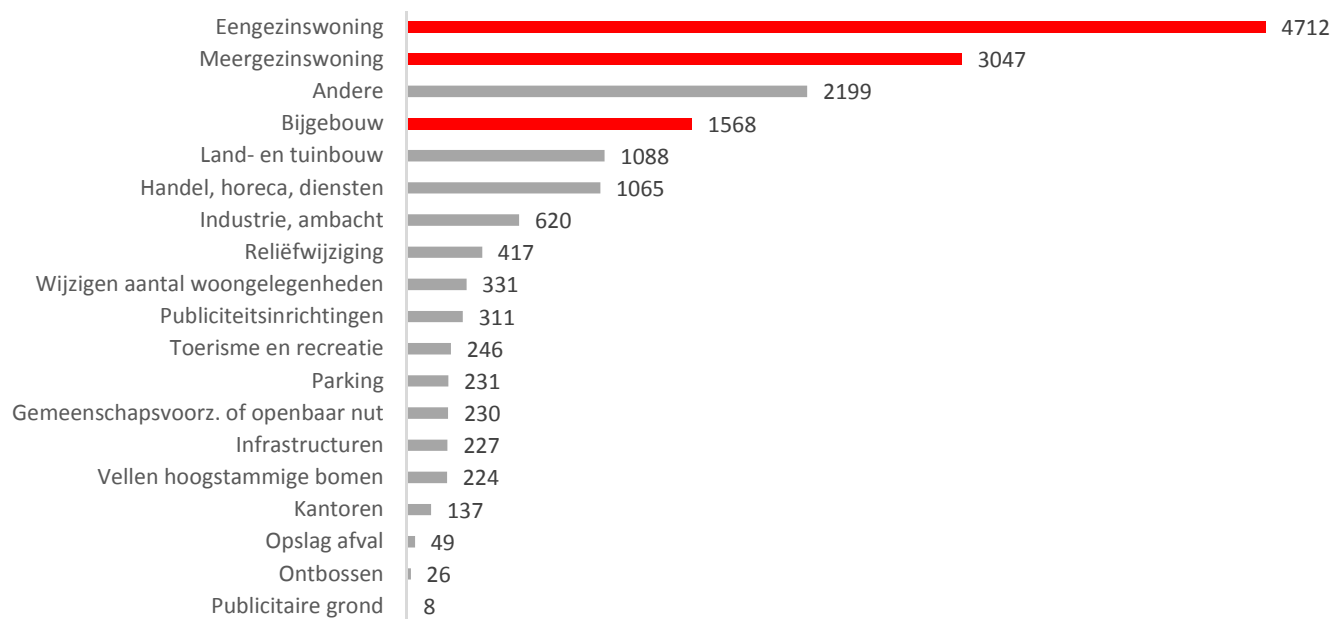
Het aantal stedenbouwkundige vergunningen vertoont een dalende trend. Het aantal beroepen vertoont eveneens een dalende trend, zodat het percentage hetzelfde blijft.

In Antwerpen en Oost-Vlaanderen worden de meeste aanvragen ingediend voor een stedenbouwkundige vergunning. Deze twee provincies verwerken dan ook kwantitatief de meeste beroepen. Verhoudingsgewijs is in alle provincies de kans even groot dat er een beroep wordt ingediend. Alleen in de provincie West-Vlaanderen is de kans kleiner dat om in beroep te gaan.

Beslissing na beroep	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Vlaanderen
Gem.# jaarlijks beroepsbeslissingen	582	364	666	443	391	2.446
Gem.# jaarlijkse stedenbouwkundige vergunningen	17.180	9.360	16.920	10.730	15.200	69.390
%	3,4%	3,9%	3,9%	4,1%	2,6%	3,5%

Tabel 2 : Overzicht van het aantal stedenbouwkundige vergunningen bij CBS en in beroep bij deputatie voor de diverse provincies.

Ruim meer dan de helft van de beroepen ingesteld tegen een stedenbouwkundige vergunning betreffen zaken die gaan over woningen of hun bijgebouwen. De reden ligt in het kwantitatief hoog aantal aanvragen die bij de steden en gemeenten worden ingediend.

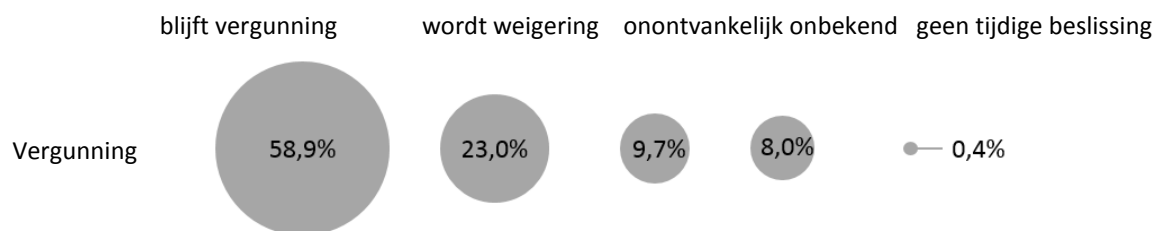

Grafiek 1: Overzicht van het type beroepen bij de deputatie.

Analyse van het rechtsgevolg van de beroepsbeslissingen.

Figuur 2 geeft een overzicht van de aard beslissingen door het CBS. Hierin is duidelijk zichtbaar dat er veel meer vergunningen worden verleend dan weigeringen. Ondanks het significant lager aantal weigeringen, zijn er meer beroepen tegen weigeringen. In volgende paragraaf wordt dieper ingegaan op het rechtsgevolg.

Ingeval een vergunning wordt verleend door het CBS is de kans tamelijk laag op een beroep (ca. 1,5%). Indien dan toch beroep wordt aangetekend blijft de kans op het behoud van de vergunning vrij hoog. Beroepen die onontvankelijk zijn, hebben als eindresultaat dat de aanvrager nog steeds beschikt over een vergunning. Onderstaande figuur geeft een overzicht van de beslissingen door de deputatie. De kans dat de aanvrager op het einde van de rit toch nog steeds een vergunning bezit is **68,6%**, gezien bij onontvankelijkheid de vergunning nog steeds wordt behouden.

Grafiek 2 : Overzicht van rechtsgevolg door de beroepsbeslissingen van de deputatie van beroepen tegen de vergunning van CBS.

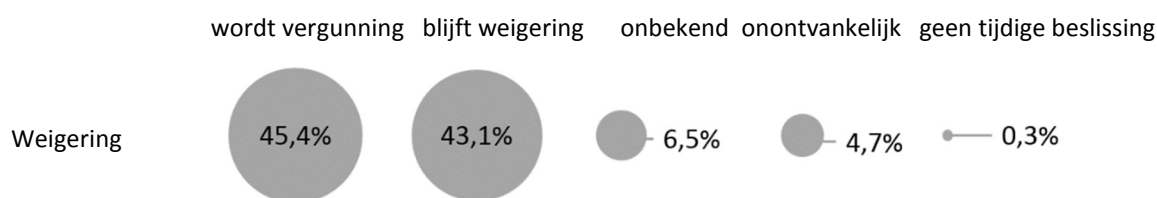
Het rechtsgevolg van een beroep tegen een verleende vergunning is niet gelijkmatig verspreid over Vlaanderen. Bij het verlenen van een vergunning is in Antwerpen en Oost-Vlaanderen de kans dat de vergunningen wordt omgezet in een weigering het kleinst. In de drie andere provincies is deze aanmerkelijk hoger. In deze provincies is de kans meer dan twee maal zo groot dat het effectief tot een weigering komt.

CBS levert een vergunning af

Beslissing na beroep	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Eindtotaal
Niet gekend	93	68	167	103	121	552
Onontvankelijk	200	41	159	110	156	666
Stilzwijgende beslissing	2	2	11	1	10	26
Vergunning	1.106	532	1.178	609	624	4.049
Weigering	230	287	332	341	392	1.572
Eindtotaal	1.631	930	1.847	1.164	1.303	6.875
% weigering	14,2%	31,1%	18,6%	29,4%	30,7%	23,4%

Tabel 3 : Provinciaal overzicht van beslissing deputatie als het CBS initieel besliste tot vergunning.

Ondanks dat het CBS veel minder aanvragen weigert (ca. 8,7%), blijft de kans om hiertegen beroep aan te tekenen, veel groter (ca. 26%). Onderstaande figuur geeft een overzicht van de beslissingen door de deputatie. De kans dat de initiële beslissing zijnde de weigering behouden blijft is **49,6%**, gezien bij onontvankelijkheid de weigering nog steeds een weigering blijft.

Grafiek 3 : Overzicht van rechtsgevolg door de beroepsbeslissingen van de deputatie van beroepen tegen de weigering van CBS.

Uit de eerdere tabellen blijkt dat in de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen minder kans is dat een vergunning in een weigering wordt omgezet. In dezelfde provincies is de kans het grootst dat een weigering in een vergunning wordt omgezet.

CBS weigert de stedenbouwkundige vergunning

Beslissing na beroep	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Eindtotaal
Niet gekend	109	71	199	148	141	668
Onontvankelijk	137	41	84	121	101	484
Stilzwijgende beslissing	1	4	24	0	14	43
Vergunning	1.298	622	1.420	797	517	4.654
Weigering	895	868	1.086	868	657	4.374
Eindtotaal	2.440	1.606	2.8145	1.934	1.430	10.225
% weigering omgezet naar vergunning	53,2%	38,7%	50,5%	41,2%	36,2%	45,0%

Tabel 4 : Provinciaal overzicht van beslissing deputatie als het CBS initieel besliste tot weigering.

Analyse van de verzoekende partijen

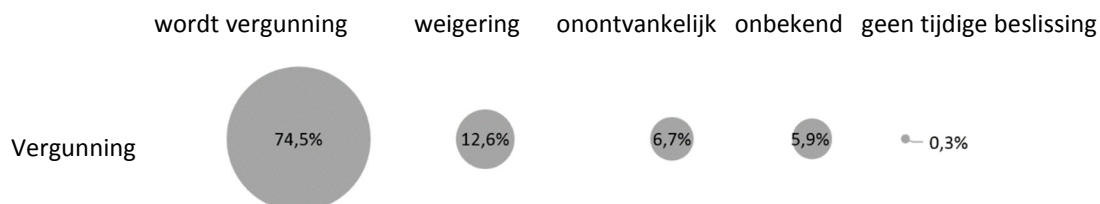
Uit het vergunningenregister blijkt dat tijdens de periode 2010 – 2016 ongeveer 50% van de te behandelen beroepen ingediend werden door de aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning, 15% door derden en 4,5% door een overheid (som van departement en de adviesverlenende instanties). Verder blijkt dat in bijna 1/3 van de data de verzoekende partij niet is ingevoerd. In het vergunningenregister staat onder rubriek

'3.3.1.12' dit veld als volgt aangeduid: 'Optioneel, ingevuld in voorkomend geval'. Waardoor kan geïnterpreteerd worden dat het veld niet verplicht in te vullen is.

Aanvrager gaat in beroep tegen stedenbouwkundige vergunning

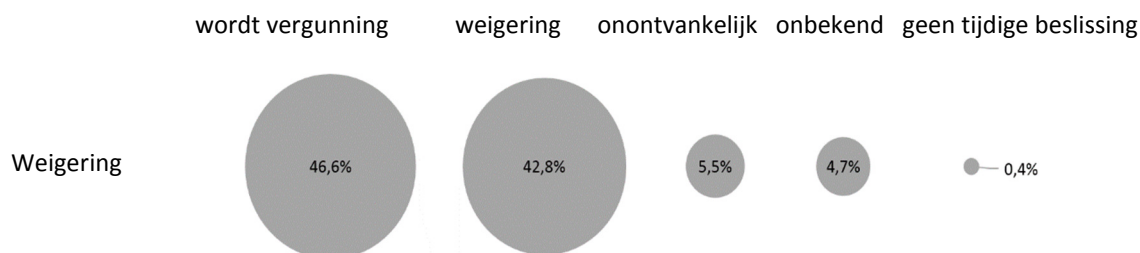
Bijna de helft van de beroepsbeslissingen worden ingesteld door de aanvrager, met een gemiddelde van 1.200 per jaar. We stellen vast dat dit aantal wel afneemt en tussen 2010 en 2016 ongeveer gehalveerd is. Waarschijnlijk ligt dit aan de daling van het aantal aanvragen en van het aantal weigeringen. In **88,0 %** van de gevallen dat een aanvrager in beroep ging, was dit tegen een weigering. In 11,9% van de gevallen betrof dit een beroep tegen een vergunning. In de rest van de gevallen was de beslissing in het vergunningenregister niet ingevuld.

Bij een initiële vergunning, beslist de deputatie in 74,5% van de gevallen dat het een vergunning blijft. Ca. 6,7% was bij indienen onontvankelijk, gesommeerd blijft 82,2% een vergunning. Er dient wel opgemerkt dat de gegrondheid van het beroep niet wordt weergegeven in het vergunningenregister. M.a.w. het beroep kan tegen een voorwaardelijke vergunning gegrond verklaard worden door minder voorwaarden op te stellen. Maar dit wordt dus niet geregistreerd.

Grafiek 4 : Overzicht van rechtsgevolg door de beroepsbeslissingen van de deputatie van beroepen door de aanvragers ingediend ingeval van vergunning door CBS.

In beroep gaan tegen een weigering is 'lonend'. In beroep wordt in bijna 47% van de gevallen de initiële weigering alsnog een vergunning. Er is ongeveer 42,8% kans dat na beroep de weigering behouden blijft. Ca. 5,5% van de gevallen is onontvankelijk. Gesommeerd betekent dit dat ongeveer in 48,3% van de gevallen de weigering behouden blijft.

Grafiek 5 : Overzicht van rechtsgevolg door de beroepsbeslissingen van de deputatie van beroepen door de aanvragers ingediend ingeval van weigering door CBS.

Er zijn natuurlijk provinciale verschillen. In Antwerpen is de kans het grootst dat de aanvrager een vergunning krijgt, in West-Vlaanderen is dit het laagst. Het verschil tussen deze twee provincies is ongeveer 20%.

Beslissing na beroep	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Eindtotaal
Niet gekend	61	29	168	75	132	465
Onontvankelijk	122	41	84	75	89	411
Stilzwijgende beslissing	2	3	19	0	12	36

CBS

Vergunning	1.228	545	1.345	572	509	4.199
Weigering	601	618	971	522	579	3.291
Eindtotaal	2.014	1.236	2.587	1.244	1.321	8.402
Beslissing tot vergunning	61,0%	44,1%	52,43%	46,0%	38,5%	50,0%

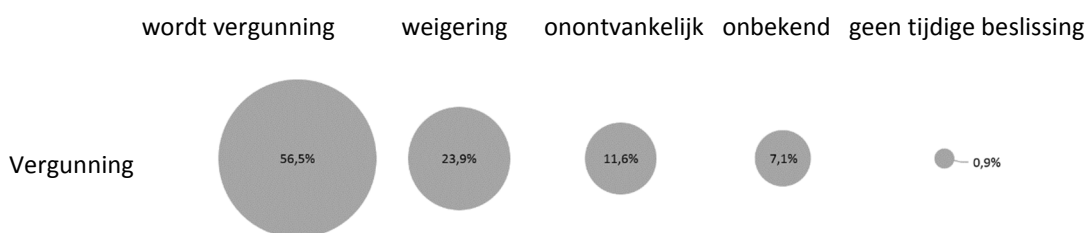
Tabel 5 : Provinciaal overzicht van beslissing deputatie van beroepen door de aanvragers ingediend.

Derde gaat in beroep tegen stedenbouwkundige vergunning

Volgens de cijfers van het vergunningenregister moet in minstens 15% van de gevallen de deputatie een beslissing nemen vanwege derden die in beroep gaan. Dit komt ongeveer overeen met een gemiddelde van 250 beslissingen per jaar. Uit deze beslissingen is 7,6% afkomstig van een weigering. Het is niet duidelijk of deze 'derden' verkeerd ingevuld zijn. Van een derde wordt verwacht dat deze geen nadeel ondervindt van een weigering.

De deputatie zal sneller een vergunning verlenen - bij een initiële weigering door het CBS – aan een aanvrager, dan dat een derde een weigering verkrijgt bij een initiële vergunning. De reden kan zijn dan een aanvrager zich kan laten vertegenwoordigen bij het beroep van een derde en zichzelf dus kan verdedigen. Het beroep kan ook als gegrond worden beschouwd waarbij de vergunning wordt omgezet in een vergunning met voorwaarden. Dit feit kan niet achterhaald worden uit het vergunningenregister, omdat dit niet wordt geregistreerd.

In 57% van de gevallen beslist de deputatie dat de vergunning behouden blijft (dus al of niet met bijkomende voorwaarden). In 12 % is het beroep onontvankelijk. In totaal kan gesteld worden dat in 69% van de gevallen de vergunning behouden blijft. In 24% gaat de deputatie tot een weigering over.

Grafiek 6: Overzicht van rechtsgevolg door de beroepsbeslissingen van de deputatie van beroepen door derden ingediend tegen een vergunning.

De kans op een weigering in de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen kleiner dan in de andere provincies.

Beslissing na beroep	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Eindtotaal
Niet gekend	12	11	54	8	34	119
Onontvankelijk	35	7	74	19	62	197
Stilzwijgende beslissing	0	2	7	0	6	15
Vergunning	200	73	406	85	183	947
Weigering	60	50	129	57	151	447
Eindtotaal	307	143	670	169	436	1.725
% weigering	19,5%	35,0%	19,3%	33,7%	34,6%	25,9%

Tabel 6 : Provinciaal overzicht van beslissing deputatie van beroepen door de derden ingediend.

De overheid gaat in beroep tegen een stedenbouwkundige vergunning.

Ongeveer 4,5% van de beroepsbeslissingen worden ingesteld door de overheid. Dit kan door een adviserende instantie zijn (met een gemiddelde van 31 beslissingen per jaar), of door de bevoegde ambtenaar ruimtelijke ordening. De overheid gaat hoofdzakelijk in beroep tegen een vergunning, waarbij 33% tot 43% omgezet wordt in een weigering bij de deputatie, een kleine helft van de beroepsbeslissingen bestendigt de vergunning.

Voor 2012 beslisten de afdelingen van het departement om beroep aan te tekenen. Sinds 2012 werd deze bevoegdheid gecentraliseerd en beslist enkel de leidend ambtenaar van het departement hierover. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de ingestelde beroepen door de leidend ambtenaar, betreffende de stedenbouwkundige vergunningen. De hieronder vermelde gegevens vanaf 2012 komen uit de eigen databank.

Jaartal	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vlaanderen	254	124	12	18	36	42	40

Tabel 7: overzicht per jaar van de ingesteld beroepen door het departement tegen stedenbouwkundige vergunningen

Uit de cijfers blijkt dat er vanaf 2012 er een forse terugval is van de beroepen. Dit aantal herstelt zich vanaf 2014. Maar de aantallen blijven toch nog ver onder de aantallen in de jaren 2010 en 2011. Over de jaren heen werd in ongeveer de helft van de gevallen de vergunning door de deputatie omgezet in een weigering als het departement beroep aantekende.

Dossier Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
2016	4	4	17	3	12	40
2015	3	10	18	8	3	42
2014	3	13	13	0	7	36
2013	0	3	7	3	5	18
2012	1	2	3	3	3	12
Prov. Tot.	11	32	58	17	30	148

Grafiek 7: overzicht van de ingestelde beroepen door het departement voor de stedenbouwkundige vergunningen, de linkse as stelt het aantal beroepen voor, de rechts as het % in beroep op aantal verleende vergunningen

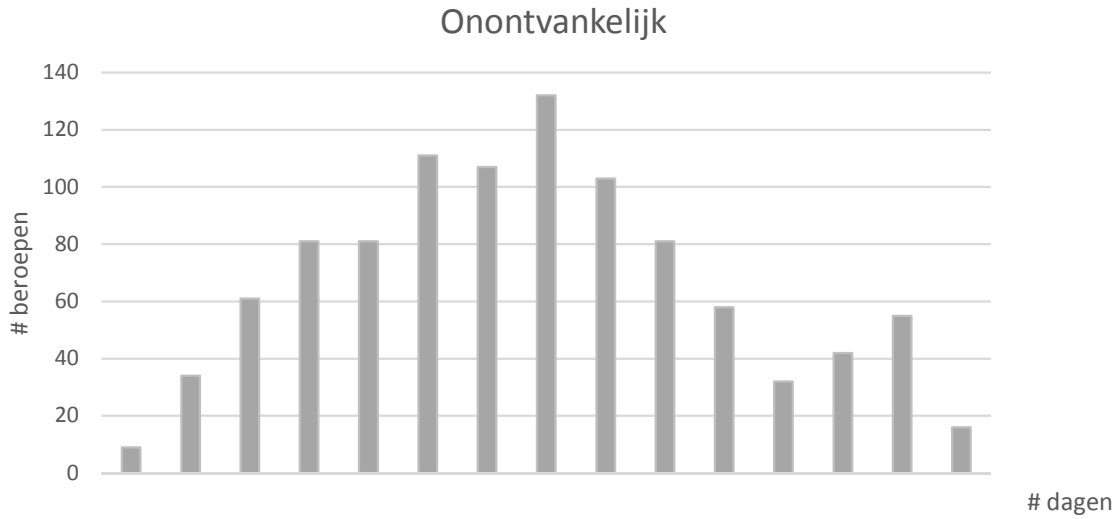
Kwantitatief wordt er het meest beroep aangetekend in de provincies Oost-Vlaanderen en Limburg. Als louter rekening wordt gehouden met het aantal te verwerken dossiers, is de kans het groots in Oost-Vlaanderen en Limburg dat er beroep wordt aangetekend. In verhouding tot het aantal ingediende stedenbouwkundige vergunningen is de kans ongeveer vijf maal kleiner dat er beroep wordt aangetekend in Antwerpen dan in Oost-Vlaanderen.

In de periode 2012-2016 werd 2/3 van de beroepen door het departement ingewilligd, wat in 47% van de gevallen tot een weigering leidde. Het aantal beroepen door het departement is vrij laag ten aanzien van het aantal derden en aanvragers, maar bij beroep tegen een vergunning is de kans op een weigering relatief groot.

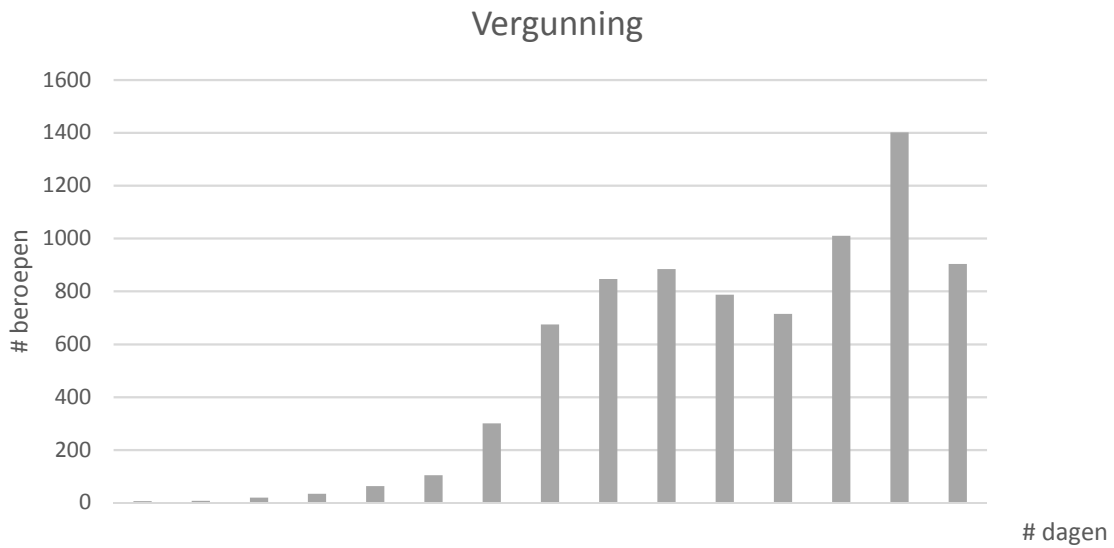
Termijnen van beroep

De maximale duur van een beroep is wettelijk vastgelegd op 75 dagen. In een aantal gevallen kan deze verlengd worden tot 105 dagen (zie verder paragraaf 1.2. Definities en juridische verankering).

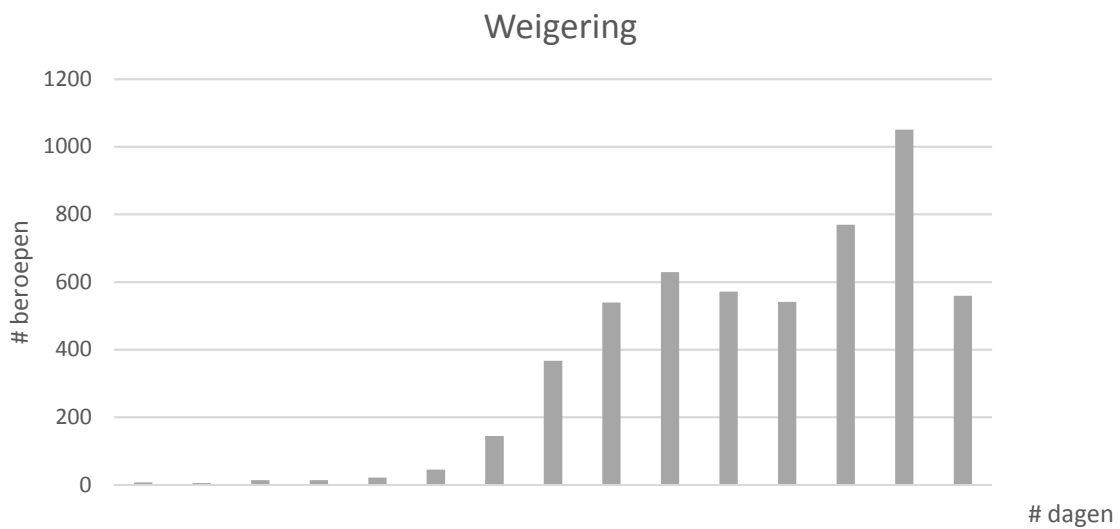
Hieronder volgt een overzicht van de spreiding van de termijnen per type beslissing in intervallen van 7 dagen.

Grafiek 8: overzicht van periode de deputatie nodig heeft om te beslissen tot onontvankelijkheid.

Grafiek 9: overzicht van periode dat de deputatie nodig heeft om te beslissen tot vergunning.

Grafiek 10: overzicht van periode dat de deputatie nodig heeft om te beslissen tot weigering.

Uit de grafiek blijkt dat in geval van onontvankelijkheid er vrij snel een beslissing genomen. Meer dan de helft van de beslissingen gebeurt in de eerste helft van de termijn. Wat ook logisch is, omdat het de eerste stap is in de verwerking van het dossier om een besluit te kunnen nemen. Wordt het dossier bij de eerste stap al afgesloten, dan is de termijn van afhandeling ook korter.

Na 56 dagen zijn de meeste beslissingen genomen ingeval van onontvankelijkheid. In geval van weigering of vergunning heeft de deputatie meer tijd nodig. De grafieken vertonen twee pieken. Een eerste op 75 dagen (wanneer de eerste termijn verloopt) en een tweede op 105 dagen (ingeval van verlenging van die termijn).

Er zijn provinciale verschillen. In Antwerpen worden de meeste beslissingen voor de 75ste dag genomen. In Limburg en Oost-Vlaanderen wordt de beslissing meestal na 75 dagen genomen. In West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant is de termijn van 75 dagen eerder een uitzondering.

Bijlagen

Jaar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stedenbouwkundige verg.							
CBS	84.300	69.700	68.600	69.300	69.100	67.500	57.200
deputatie	3.220	2.740	2.460	2.360	2.320	2.200	1.820
%	3,8%	3,9%	3,6%	3,4%	3,4%	3,3%	3,2%
Verleende verg.							
CBS	76.400	63.100	62.700	63.600	64.200	62.800	53.200
deputatie	1.200	980	880	880	995	1.030	908
%	1,6%	1,6%	1,4%	1,4%	1,5%	1,6%	1,7%
Weigering							
CBS	7.590	6.420	5.910	5.660	4.840	4.700	3.980
deputatie	2.100	1.750	1.580	1.480	1.320	1.170	910
%	28%	27%	27%	26%	27%	25%	23%
Niet ingevuld							
CBS	310	180	0	40	60	0	20
deputatie	10	10	0	0	0	0	0
%	3%	6%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabel 8: overzicht van het aantal stedenbouwkundige vergunningen/verleende vergunningen/weigeringen bij CBS (*aantallen in honderdtal*) en in beroep bij deputatie (*aantallen in tiental*) 2010-2016.

Beslissing CBS stedenbouwkundige vergunning :	Beslissing deputatie na beroep :					
	Niet Ingevuld	Onontvankelijk	Stilzwijgende beslissing	Vergunning	Weigering	Eindtotaal
Niet Ingevuld ²	6	1		6	7	20
Vergunning	552	666	26	4.052	1.579	6.875
Weigering	668	484	40	4.655	4.378	10.225
Eindtotaal	1.226	1.151	63	8.713	5.964	17.120

Tabel 9: overzicht van rechtsgevolgen van CBS bij de beroepsbeslissingen bij de deputatie.

² Tussen 2010 en 2015 stijgt het aantal niet ingevulde velden van 5% tot ongeveer 9% wat de foutmarge vergroot.

Dossier Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
2016	14.881	7.876	12.990	10.136	11.343	57.226
2015	15.849	8.417	17.341	10.559	15.343	67.509
2014	16.744	8.762	16.950	10.722	15.945	69.123
2013	16.377	9.736	16.940	10.300	15.938	69.291
2012	17.188	9.730	16.757	10.129	14.835	68.639
2011	17.208	9.323	17.344	10.206	15.552	69.633
2010	22.040	11.648	20.131	13.065	17.442	84.326
Totaal	120.287	65.492	118.453	75.117	106.398	485.747
Gemiddeld	17.184	9.356	16.922	10.731	15.200	69.392

Tabel 10: aantal stedenbouwkundige vergunningen per jaar per provincie in de periode 2010-2016

Dossier Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
2016	476	228	455	406	261	1.826
2015	550	258	653	384	352	2.197
2014	531	340	681	397	370	2.319
2013	501	390	644	431	400	2.366
2012	619	349	659	435	396	2.458
2011	608	438	757	491	446	2.740
2010	790	548	814	554	509	3.145
Totaal	4.005	2.551	4.663	3.098	2.734	17.051
Gemiddeld	572	364	666	443	391	2.436

Tabel 11: aantal stedenbouwkundige vergunningen per jaar per provincie in de periode 2010-2016 waar in beroep een beslissing is genomen door de deputatie

beroepen tegen vergunning CBS

Dossier Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
2016	214	121	226	191	156
2015	240	114	305	159	209
2014	239	144	284	146	182
2013	210	120	230	137	189
2012	219	102	237	127	189
2011	216	133	271	181	183
2010	293	196	294	223	195

beroepen tegen weigering CBS

Dossier Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
2016	262	107	229	215	104
2015	310	144	348	225	143
2014	292	196	396	251	188
2013	290	269	414	294	211
2012	400	246	422	308	208
2011	390	299	485	310	263
2010	496	345	519	331	313

beroepen waarvan beslissing CBS niet werd ingevuld

Dossier Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
2016	0	0	0	0	1
2015	0	0	0	0	0
2014	0	0	1	0	0
2013	1	1	0	0	0

2012	0	1	0	0	0
2011	2	3	1	0	0
2010	1	7	1	0	0

Tabel 12: aantal vergunningen per type beslissing CBS per jaar per provincie in de periode 2010-2016 waar in beroep een beslissing is genomen door de deputatie

Beslissing CBS stedenbouwkundige vergunning :	Beslissing deputatie na beroep :					
	Niet Ingevuld	Onontvankelijk	Stilzwijgende weigering	Vergunning	Weigering	Eindtotaal
Niet Ingevuld ³	2	0	0	4	3	7
Vergunning	46	63	2	692	122	925
Weigering	404	344	33	3453	3163	7.397
Eindtotaal	452	407	35	4.149	3.288	8.331

Tabel 13: Overzicht van de rechtsgevolgen nadat de aanvrager beroep heeft ingediend.

# dagen	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
1-7	6	1	5	6	5	23
8-14	4	3	12	12	17	48
15-21	15	7	24	31	19	96
22-28	30	4	45	34	22	135
29-35	50	14	48	41	17	170
36-42	124	9	61	48	24	266
43-49	380	19	82	61	22	564
50-56	820	73	151	104	39	1187
57-63	764	201	295	209	50	1519
64-70	387	355	620	195	68	1625
71-77	245	379	599	142	72	1437
78-84	155	324	426	216	183	1304
85-91	199	253	393	523	480	1848
92-98	205	293	433	760	848	2539
99-105	234	287	586	263	128	1498

Tabel 14 : Overzicht van de tijd die de deputatie nodig heeft om te beslissen over een beroep per tijdsinterval van 7dagen.

Bronnen

A. Mast, D. Dujardin, M. Van Damme, J. Vande Lanotte, *Overzicht van het Belgisch administratief recht*, 16^e editie 2002

³ Tussen 2010 en 2015 stijgt het aantal niet ingevulde velden van 5% tot ongeveer 9% wat de foutmarge vergroot.

